

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **S. Y.**, zastoupeného Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Helénská 4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2013, č. j. OAM-504/VL-18-K01-2009, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Az 19/2013 – 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4114 Kč, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, kazašské národnosti i státní příslušnosti, vyznávající islám, opustil svou vlast v červnu 2006, neboť se domníval, že mu v ní kvůli jeho náboženství hrozila vážná újma ze strany speciálních jednotek Kazachstánu. Z tohoto důvodu podal dne 12. 8. 2009 v pořadí již druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 2. 10. 2013, č. j. OAM-504/VL-18-K01-2009 (dále jen „napadené rozhodnutí“), tak, že žalobci neudělil mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V napadeném rozhodnutí konstatoval, že žalobce nebyl za šest let údajného pronásledování policií ve své zemi původu nijak postižen a nebyl vystaven ani intenzivnímu opakovanému a cílenému jednání ze strany státních orgánů. Žalobce dle názoru žalovaného neuvedl žádnou věrohodnou skutečnost nasvědčující tomu, že by byl v případě návratu do vlasti terčem vyšetřování, zatčení, věznění či odsouzení.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Az 19/2013 – 53 (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“), zamítl. Přisvědčil žalovanému, že kazašské bezpečnostní složky neměly cílený a systematický zájem o žalobce a jejich obtěžující jednání nepřekročilo úroveň verbální roviny. Městský soud považoval tvrzení žalobce o jeho náboženské příslušnosti za nevěrohodná, neboť jeho výpovědi v řízení o nyní posuzované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se liší od výpovědí, které žalobce učinil v prvním řízení o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud považoval za podstatné i to, že sám žalobce uvedl, že není členem žádné náboženské obce. Ve vztahu k účasti žalobce na demonstraci uskutečněné na Václavském náměstí v Praze proti deportacím Kazachů zpět do země původu poukázal městský soud na to, že šlo o demonstraci z roku 2009 a nejedná se tak o žádnou aktuální informaci, která by mohla ovlivnit postavení žalobce v případě jeho návratu do vlasti. Městský soud nepřisvědčil ani ostatním žalobním námitkám.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Městský soud se dle jeho názoru řádně nezabýval jeho poukazem na konkrétní osoby, které se nacházely v obdobné situaci jako on a byla jim udělena mezinárodní ochrana. Stěžovatel konstatoval, že je v zemi svého původu vnímán jako příznivec extrémní odnože islámu a není mu umožněno v klidu jeho víru praktikovat. V Kazachstánu dochází k omezování svobody vyznání, které se projevuje povinností registrace církví a dalšími administrativními a policejními opatřeními. Žalovaný a krajský soud však nedostáli svému úkolu ověřit na základě zjištěných informací o zemi původu výpověď stěžovatele a posoudit důvodnost jeho obav. Argumentace výsledkem stěžovatelovy první žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebyla namístě, neboť ta byla podána v roce 2006, nyní posuzovaná žádost byla podána v roce 2009 a bylo o ní rozhodnuto až v roce 2013. Stěžovatel v druhé žádosti navíc poukázal i na nové skutečnosti – pozbyl občanství země původu a v roce 2009 se zúčastnil demonstrace a poskytl rozhovor rádiu, což mohlo zintenzivnit zájem bezpečnostních služeb o jeho osobu. Tyto skutečnosti byly městským soudem i žalovaným hodnoceny jako bezvýznamné, ačkoli mohly být rozhodnými faktory pro odůvodnění stěžovatelových obav z pronásledování.

[4] Stěžovatel měl za to, že v předcházejících řízeních opakovaně a věrohodně vylíčil důvody svých obav z pronásledování. Dle stěžovatele není stěžejní otázkou jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany to, zda se věnoval praktikování své víry v určitém společenství. Žalovaný i městský soud pak nesprávně vyložili pojem pronásledování, neboť pod něj spadají jednání jako ústrky v zaměstnání nebo domovní prohlídky. Z důkazů přitom vyplynulo, že osoby vnímané jako příznivci ortodoxního islámu jsou v Kazachstánu tímto způsobem neustále obtěžovány a perzekuovány, což stěžovatel doložil konkrétními případy svých známých. Stěžovatel poukázal na to, že Nejvyšší správní soud tuto otázku řešil i ve vztahu k věřícím tzv. čistého islámu v Kazachstánu, a to v rozsudku č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, kde uvedl, že samotná podmínka registrace náboženských skupin není bez dalšího pronásledováním, ale nezákonné postupy policie či bezpečnostních složek jimi být mohou. Stěžovatel konstatoval, že jeho obavy se přitom vztahovaly právě k nepřipustnému

pokračování

omezování práva na svobodu vyznání, neboť je kazašskými úřady vnímán jako „wahábita“. Pravděpodobnost pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu je dána také jeho dlouhodobým pobytem v zahraničí, absencí trvalého bydliště a do budoucna i absencí cestovního dokladu. Z těchto důvodů je pravděpodobné, že stěžovatel bude muset v případě svého návratu do země původu komunikovat s kazašskými úřady a je tak pravděpodobnější zaměření na jeho osobu a jeho postižení způsoby, které dokládají početné zprávy o Kazachstánu dostupné ve správním spise.

[5] Stěžovatel za důvod přijatelnosti své kasační stížnosti považoval to, že městský soud nezdůvodnil, proč nejsou jeho žalobní námitky důvodné, a nezákonně vyložil jednotlivé aspekty pojmu „odůvodněný strach z pronásledování“.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že jak napadené rozhodnutí, tak napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy. Stěžovatelem tvrzené důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly jednak obava z náboženského pronásledování v případě návratu do vlasti a jednak domněnka, že svým pobytem v zahraničí ztratil kazašské státní občanství. Žalovaný uvedl, že již v rozhodnutí o první žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany dospěl k závěru, že tvrzení stěžovatele o aktivní příslušnosti ke skupině tzv. čistého islámu jsou nevěrohodná. Stěžovatel si v průběhu správního řízení svůj azylový příběh upravoval a přizpůsoboval tak, aby se co nejvíce přibližoval realitám v Kazachstánu a zákonným důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel dle svých vlastních slov nebyl členem žádné náboženské skupiny, v praktikování jeho víry mu v podstatě nebylo bráněno, nebyl nikdy trestně stíhán a od roku 2003 do roku 2006 nebyl ani v žádném dalším kontaktu s kazašskými státními orgány. V případě stěžovatele tedy nešlo a nemohlo jít o cílený a systematický zájem o jeho osobu ze strany kazašských bezpečnostních složek. Stěžovatelem předkládané internetové články a jiné informace nelze bez dalšího vztáhnout na jeho případ. S námitkou stěžovatele, že ztratil kazašské občanství a je nyní osobou bez státní příslušnosti, se žalovaný dostatečně vypořádal v napadeném rozhodnutí.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je rovněž zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti

ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), z něhož mimo jiné plyne, že „[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“ O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] K otázce přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. uvedl stěžovatel pouze to, že městský soud nezdůvodnil, proč jeho žalobní námitky nejsou důvodné, a v jednotlivých aspektech pojmu „odůvodněný strach z pronásledování“ nerespektoval zákon o azylu, kvalifikační směrnici (tj. směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany) a soudní judikaturu. Stěžovatel však tato tvrzení nijak blíže nekonkretizoval, takže se Nejvyšší správní soud mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

[11] K prvnímu stěžovatelem uváděnému důvodu přijatelnosti jeho kasační stížnosti, tj. k námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž bude kasační stížnost posouzena jako přijatelná tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne

pokračování

8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). V daném případě však Nejvyšší správní soud v této rovině posuzování napadený rozsudek nepřezkoumatelným neshledal, neboť městský soud všechny námitky stěžovatele vypořádal (byť některé jen stručně) a nezatížil napadený rozsudek ani jinými vadami, které by mohly způsobit jeho nepřezkoumatelnost.

[12] K obavám z pronásledování v zemi původu jako k relevantnímu důvodu pro udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v minulosti již mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, nebo rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79). Nejvyšší správní soud se v rámci své rozhodovací činnosti rovněž opakovaně zabýval problematikou postavení vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu. Ve většině případů stížnosti těchto žadatelů zamítl (srov. např. rozsudek ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, či rozsudek ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98) či odmítl pro nepřijatelnost (srov. např. usnesení ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Azs 38/2008 - 117; nebo ze dne 12. 9. 2008, č. j. 5 Azs 74/2008 - 88). Výjimku tvoří stěžovatelem citovaný rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, v němž však Nejvyšší správní soud posuzoval skutkově značně specifický a od nyní projednávané věci odlišný případ, kde žadatel o udělení mezinárodní ochrany nebyl pouhým řadovým praktikujícím tzv. čistého islámu, nýbrž imámem, v jehož domě se scházeli ostatní spoluvěřci k bohoslužbám. Stěžovatel v nyní posuzovaném případě však žádnou zvláštní funkci v náboženské skupině nezastával, z jeho výpovědi naopak vyplývá, že byl nanejvýš řadovým věřícím. Posledně citovaný rozsudek tedy na nyní posuzovaný případ nedopadá a Nejvyšší správní soud tedy nemá žádný důvod odchýlit se od své ustálené, výše citované judikatury týkající se vyznavačů čistého islámu v Kazachstánu (z poslední doby viz usnesení ze dne 30. 10. 2014, č. j. 6 Azs 231/2014 - 36, nebo ze dne 30. 9. 2014, č. j. 3 Azs 57/2014 - 33, v němž Nejvyšší správní soud posuzoval případ stěžovatele, který tvrdil, že v důsledku dlouhodobého pobytu v cizině pozbyl občanství Kazachstánu). Domnívá-li se stěžovatel, že městský soud měl provést dokazování ohledně v žalobě označených osob, které se údajně nacházely v obdobné situaci jako stěžovatel a byl jim ve Francii udělen azyl, Nejvyšší správní soud konstatuje, že otázkám dokazování v soudním přezkumu rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany se již v minulosti věnoval (viz např. rozsudek ze dne 26. 4. 2007, č. j. 5 Azs 167/2006 - 59, nebo usnesení ze dne 17. 7. 2007, č. j. 6 Azs 226/2006 - 59). Pokud stěžovatel v souvislosti s čl. 5 kvalifikační směrnice poukázal na své aktivity uskutečněné v České republice (účast na demonstraci a poskytnutí rozhovoru rádiu v roce 2009), pak Nejvyšší správní soud poukazuje např. rozsudek ze dne 30. 12. 2008, č. j. 8 Azs 37/2008 - 80, v němž rozebíral právní povahu institutu tzv. uprchlíka na místě.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[15] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 2 Azs 230/2014 - 26, ustanoven k ochraně jeho zájmů ve věci zástupce Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát, se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2. Podle § 35 odst. 8 část věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovenému zástupci stěžovatele odměna za jeden úkon právní služby [písemné podání ve věci samé, zde konkrétně doplnění kasační stížnosti ze dne 2. 3. 2015] v částce 3100 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů za tento úkon v částce 300 Kč, tedy celkem 3400 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování o tuto daň ve výši 21 %, tedy o 714 Kč. K výplatě této částky Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu